

Palkkatuen myöntämisen linjaukset vuonna 2025 Salon työllisyysalueella

Elinvoimajaosto 29.10.2024
4858/00.01.02.02/2024

Valmistelija

elinvoimajohtaja Mika Mannervesi, mika.mannervesi@salo.fi, 02 778 5001,
projektipäällikkö Salla Seppälä, salla.seppala@salo.fi, 02 778 2156,
työllisyyspäällikkö Minna Virta, minna.k.virta@salo.fi, 02 778 2161

Keskeinen lainsäädäntö

Palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistymistä edistävä tuki, jota työvoimaviranomainen voi myöntää työnantajalle palkkauskustannuksiin. Vuoden vaihteessa voimaan tuleva laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) määrittelee, että palkkatuella tuetun työn tarkoituksena on edistää työttömän työnhakijan työllistymistä avoimille työmarkkinoille parantamalla hänen ammatillista osaamistaan. Palkkatuella edistetään myös alentuneesti työkykyisen sekä 60 vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen mahdollisuuksia saada työtä ja osallistua työelämään.

Toisin kuin harkinnanvarainen palkkatuki, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki täytyy myöntää edellytykset täyttävälle työnantajalle, joka palkkaa työsuhteeseen 24 kk/28 kk työttömänä olleen 55 vuotta täyttäneen työnhakijan.

Palkkatukea voidaan myöntää yritykselle, kunnalle, kuntayhtymälle, hyvinvointialueelle, muulle yhteisölle ja työnantajalle, esim. yhdistykselle ja säätiölle.

Pääasiallisesti palkkatuen määrä on joko 50 % palkkauskustannuksista ja kesto 5–10 kk tai alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen 70 % ja 10 kk. Alentuneesti työkykyisen palkkatukea voidaan jatkaa tietyin edellytyksin 24 kk kerrallaan. Yhdistyksille ja säätiöille voidaan maksaa tietyin ehdoin 100 % palkkatukea enintään 10 kk. Oppisopimustyösuhteeseen voidaan tukea myöntää koko koulutuksen ajalle.

Palkkatuen myöntämisessä on lakisääteisiä kriteerejä, jotka liittyvät mm. työnhakijan ikään, koulutukseen, työttömyyden keston, maahanmuuttajastatukseen sekä osatyökykyisyyteen. Lisäksi työnantajan ja työsuhteen tulee täyttää tietyt kriteerejä. **Lain mukaan myös työvoimaviranomainen voi palkkatukea myöntäessään asettaa tuen saamiselle työnhakijan ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.**

1.9.2024 voimaan tulee työttömyysturvalainsäädännön mukaisesti palkkatuettu työ ei jatkossa kerrytä työssäoloa kuin poikkeustapauksissa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että henkilö ei palkkatuetun työsuhteen jälkeen työttömäksi päätyessään pääsääntöisesti saa ansiosidonnaista päivärahaa. Tällä hetkellä on vireillä lisäksi lakiesitys (HE 120/2024), jonka mukaan kuntien palkkatukityöllistämistä rajoitetaan. Työvoimaviranomainen voisi jatkossa myöntää kunnalle tai kuntayhtymälle palkkatukea vain alentuneesti työkykyisestä tai 60 vuotta täyttäneestä pitkään työttömänä olleesta henkilöstä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2025 alusta.

Yllä kuvatun palkkatuki- ja työttömyysturvalainsäädännön uudistuksen taustalla on vaikuttavuustutkimuksia, joihin hallituksen esityksissä viitataan. Niiden mukaan yritysisiin kohdistuva palkkatuki nostaa työllistettyjen ansioita, lisää työkuukausia ja vähentää työttömyyskuukausia. Muulle yksityiselle sektorille (esim. yhdistykset) tai julkiselle sektorille kohdistuva

palkkatuki ei vaikuta tuloihin tai työllisyyteen. Tutkimusten mukaan yrityksille myönnetty palkkatuki on oppisopimuskoulutuksen ohella tehokkain työllistymiseen vaikuttava väline.

Palkkatukimäärärahat Salon työllisyysalueella 2025

Kuntien palkkatukityöllistämisen uusille päätöksille ei ole Salon työllisyysalueella varattu määrärahaa vuodelle 2025. Työssäoloehdon poistumisen takia ei palkkatukityöllistäminen ole kunnille kokonaistaloudellisesti kannattavaa. Kunnan palkkatukityöllistämisen kustannukset nousevat jatkossa suhteettoman korkeiksi, kun kunta maksaa työllistämisen kaikki kustannukset. Vuoden 2025 alusta voimaan tulevan työttömyysetuuksien rahoitusmallin mukaisesti ainoastaan työssäoloehdon täytyminen nolaa kunnan rahoitusvastuun.

Palkkatukityöllistämiseen on Salon työllisyysalueen määrärahasi esitetty 1,5 milj. €. Arvio perustuu vuoden 2022 käyttötietoihin (Salon työllisyysalue yksityisen sektorin palkkatuki 1,7 milj. €) sekä arvioon, että lakimuutosten myötä palkkatuen kysyntä vähenee. Työllisyyspalvelut on kuitenkin saanut 4.10.2024 Varsinais-Suomen ELY-keskukselta tiedon, että ensi vuodelle on palkkatukea myönnetty 887 336 € työsuhteisiin, jotka ovat alkaneet tänä vuonna ja jatkuvat ensi vuonna. Ensi vuodelle sidottu määräraha on ennakoitua suurempi ja lisäksi loppuvuodesta palkkatukea myönnetään lisää tänä vuonna alkaviin työsuhteisiin, joskin valtion määrärahan vähyyden takia tällä hetkellä vain n. 750 €/kk tukiin. Arviolta n. 1,1 milj. € tulee määrärahasta olemaan sidottuna vuoden vaihteessa. Tämä tarkoittaa sitä, että ensi vuonna alkaviin päätöksiin on käytettävissä arviolta n. 400 000 euroa.

Oletuksena on, että palkkatuen suuri kysyntä johtuu siitä, että tiedossa oli alkuvuodesta, että Varsinais-Suomen TE-toimiston palkkatukimäärärahat ovat aiempia pienemmät ja osalta momenteista loppumassa jo kesällä. Lisäksi työssäoloehdon kertymisen 1.9.2024 voimaan tullut lakimuutos oli tiedossa etukäteen ja on saattanut nostaa kysyntää. Osa myönnettyistä palkkatukijaksoista on hyvin pitkiä ulottuen jopa vuoden 2026 loppuun asti. Lisäksi on huomioitava se, että vamman tai sairauden perusteella myönnettävän korkeamman palkkatuen (70 %) osuus on alueella lähes kaksinkertaistunut palkkatukilainsäädännön tultua voimaan heinäkuussa 2023.

Palkkatuen määrärahoja voidaan tarvittaessa lisätä vuoden 2025 aikana, jos muiden lakisääteisten tukien, korvauksien tai palveluiden kysyntä on ennakoitua pienempää mutta tilanne hahmottuu vasta työllisyysalueen toiminnan vakiinnuttua. Sitomattoman esitetyn määrärahan (arviolta n. 400 000 €) linjaukset tulisi miettiä jo nyt, koska palkkatukea myönnetään jatkuvasti ensi vuodelle ulottuviin työsuhteisiin.

Palkkatuen käyttö Salon työllisyysalueella vuonna 2023 ja 2024

Tiedot on saatu Varsinais-Suomen TE-toimistosta sekä työnvälitystilastosta

- Vuoden 2023 toteuma yksityiselle sektorille palkkatuki on 2,15 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 toteuma tulee arviolta olemaan suunnilleen samaa tasoa.
- Palkkatukea on vuonna 2023 myönnetty yksityiselle sektorille työttömyyden keston perusteella 225 henkilölle ja vamman tai sairauden perusteella 89 henkilölle.
- Vamman tai sairauden perusteella myönnettävien (70 %) palkkatukien osuus on euromääräisesti noin puolet. Nämä ovat monesti käytännössä pysyviä palkkatukia.

- Yksityisen sektorin palkkatukea on myönnetty 47 kpl yhdistyksille ja 110 kpl yrityksille vuonna 2024.
- Keskimäärin palkkatukea on myönnetty 1 080 €/kk per jakso.
- Vuonna 2024 55-vuotiaiden työllistämistukea on myönnetty 6 kappaletta. Kustannukset ovat yhteensä alle 10 000 euroa vuodessa.
- Oppisopimukseen on myönnetty arvion mukaan yhteensä n. 10-15 kappaletta vuoden 2024 aikana.
- Toistaiseksi voimassa olevien tuettujen työsuhteiden määrästä ei ole saatavissa tilastotietoa.

Palkkatuen käytön linjaaminen Salon työllisyysalueella vuonna 2025

Mikäli palkkatuen myöntämistä ei nyt linjata, määrärahat loppuvat viimeistään helmikuussa. Edellä esitetyn perusteella palkkatukea tulisi linjata niin, että varmistetaan lakisääteinen 55-vuotiaiden työllistämistuen määräraha sekä linjataan vaikuttavuusperusteisesti palkkatukea käytettäväksi osaamista parantaviin oppisopimustyösuhteisiin. Muihin työsuhteisiin palkkatukea myönnetään max. 6 kk.

Laskelma palkkatuen käytöstä 1,5 milj. € määrärahalta:

Siirtyvät vastuut 2025 palkkatuki	1 100 000 €
55+ työllistämistuen jatko nykytasolla	10 000 €
Oppisopimuskoulutuksen jatkaminen nykytasolla	210 000 €
Yhteensä	1 320 000 €
Jäljellä	180 000 €

Työllisyysalueella tulisi lisäksi kriittisesti tarkastella erityisesti vamman ja sairauden perusteella myönnettävien palkkatukien perusteita. Tuki ei saa automaattisesti olla korkeampi, vaan perusteena tulee olla, että työttömän työnhakijan mahdollisuudet sopivan työn saamiseen ovat olennaisesti vähentyneet vamman tai sairauden vuoksi. Lisäksi palkkatuen jatkopäätösten kriteerit tulee arvioida perusteellisesti. Tämän perusteella tukiaika tulisi jatkopäätöksille olla maksimissaan 12 kk kerrallaan.

Linjausten vaikutukset

Huomioitavaa on, että mahdollisesti linjaukset nostavat oppisopimustyöllistämisen kysyntää. Tämä on kuitenkin positiivinen vaikutus, mikäli työttömän osaaminen työsuhteen aikana kehittyi kohti työmarkkinoiden vaatimuksia. Tuen tarkoituksenmukaisuutta tulisi kuitenkin arvioida eli päätösten kestoa tulee harkita tarkkaan.

Linjauksilla on todennäköisesti vaikutuksia yhdistysten palkkatukityöllistämiseen. Suurimmat työllistäjät ovat kuntakokeilun tilastojen mukaan alueella eri omakotiyhdistyksiä, Lounais-Suomen Martat ry, Salon alueen työttömät ry ja Salva ry. Salon seudun ammattiopiston kanssa on keskusteltu oppisopimusmahdollisuuksien lisäämisestä yhdistyksiin ja tätä yhteistyötä voidaan tiivistää.

Esittelijä

Elinvoimajohtaja

Päätösehdotus

Elinvoimajaosto päättää, että palkkatukea myönnetään määrärahojen puitteissa:

- Toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin lakisääteisin kriteerein. Vamman tai sairauden perusteella myönnettyjen 70 % jatkopäätösten pituus tulisi olla enintään 12 kk kerrallaan.
- Oppisopimustyösuhteisiin lakisääteisin kriteerein, mutta kestoa harkitaan tarkoituksenmukaisuuden mukaan.
- Muihin työsuhteisiin palkkatukea myönnetään enintään 6 kk.

Linjaus koskee Salon työllisyyden kuntakokeilussa vuoden 2024 päätöksiä, joissa työsuhde ulottuu vuodelle 2025 sekä tulevalla Salon työllisyysalueella vuodelle 2025 tehtäviä päätöksiä.

Lisäksi Varsinais-Suomen TE-toimistolle esitetään, että sen tulisi myöntää loppuvuodesta tulevan Salon työllisyysalueen osalta palkkatukea vain yllä olevien linjausten mukaisesti niihin työsuhteisiin, jotka ulottuvat ensi vuodelle. Myös palkkatuen perusteita tulisi kriittisesti tarkastella.

Päätös

Tiedoksianto

Varsinais-Suomen TE-toimisto
Valmistelijat